

Финансиски извештаи и Извештај на независните ревизори

Ј.П. Водовод и Канализација, Скопје

31 декември 2015

Содржина

	Страна
Извештај на независните ревизори	1
Извештај за финансиската состојба	7
Извештај за сеопфатната добивка	8
Извештај за промените во капиталот	9
Извештај за паричните текови	10
Белешки кон финансиските извештаи	11
Прилози	

Извештај на независните ревизори

Grant Thornton DOO
M.H.Jasmin 52 b - 1/20
1000 Skopje
Macedonia

T +389 (2) 3214 700
F +389 (2) 3214 710
www.grant-thornton.com.mk

До раководството на
Ј.П. “Водовод и Канализација”, Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Ј.П. Водовод и Канализација, Скопје („Друштвото“), составени Извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2015 година и Извештај за сеопфатната добивка, Извештај за промените во капиталот и Извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 7 до 41.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните Стандарди за Ревизија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа даа ли финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи.

Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот, и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешни прикажувања во финансиските извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење со резерва.

Основа за мислење со резерва

Како што е објавено во Белешката 5 кон придружните финансиски извештаи, нето евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата на Друштвото со состојба на 31 декември 2015 година изнесува 2,723,595 илјади Денари. Ставките на недвижностите, постројките и опремата набавени во периодот пред 2005 година, се иницијално евидентирани по нивната историска набавна вредност намалена за соодветната акумулирана амортизација и последователно, на крајот на секој пресметковен период, ревалоризирани, со примена на официјално објавени индекси за ревалоризација, врз нивната (ревалоризирана) набавна вредност и акумулирана амортизација. Ефектите од ревалоризацијата се иницијално евидентирани како ревалоризациона резерва во рамките на капиталот на Друштвото а последователно прекнижени на сметката на акумулираните добивки.

Ревалоризацијата на недвижностите, постројките и опремата по пат на индексирање не е во согласност со прифатената сметководствена политика за нивно последователно признавање која бара овие средства да бидат признаени според нивната историска набавна вредност намалена за соодветната исправка на вредност или пак како дозволен алтернативен пристап, според нивната објективна вредност која претставува пазарна вредност утврдена врз основа на резултатите од претходно извршена проценка од страна на независни професионални проценители.

Освен тоа, прифатената сметководствена политика за проверка на нефинансиските средства од потенцијално оштетување, опишана подетално во Белешка 2.6 кон овие финансиски извештаи, бара Друштвото на крајот на секој пресметковен период, да направи проценка на можното оштетување на своите материјални средства и доколку се идентификувани такви случаи, на ниво на т.н. единици кои генерираат парични текови, да ја утврди и евидентира веднаш како оштетување разликата помеѓу евидентираната и употребната или нето продажната вредност. Врз основа на спроведените ревизорски процедури ние не стекнавме достатни и соодветни докази дека ваква проценка е извршена на датумот на известување.

Поради природата и комплексноста на овие средства, ние не бевме во состојба да направиме таква сопствена проценка и со разумна сигурност да го утврдиме износот на потребните корекции на евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата на датумот на известување.

Понатаму и врз основа на спроведените испитувања на расположливата изворна документација поврзана со ставките на недвижностите, ние констатиравме дека Друштвото нема извршено усогласување на фактичката со евидентираната состојба на овие средства според регистарот и сметководствената евиденција на датумот на известување. Имено, Друштвото нема извршено проценка ниту пак регистрирала во својата сметководствена евиденција одредени градежни објекти за кои поседува соодветни докази за правото на сопственост. Освен тоа, Друштвото има евидентирано во својата сметководствена евиденција, земјиште и градежни објекти за кои средства ние не стекнавме достатни соодветни докази за сопственост врз истите.

Како што е понатаму објавено во Белешка 5 кон придружните финансиски извештаи, вложувањата во недвижностите, постројките и опремата извршени во сопствена режија на Друштвото во текот на 2015 година, изнесуваат 72,988 илјади Денари. Овие вложувања се признаени во рамките на тековните приходи, како приходи од употреба на сопствени добра. Истовремено, за дел од овие интерно генерирани приходи, во износ од 67,427 илјади Денари, признаени се трошоци од тековното работење во 2015 година, додека пак трошоците кои се однесуваат на преостанатиот дел од приходите во износ од 5,561 илјади Денари се признаени во периодите пред 2015 година. Ваквиот начин, како и временски пресек на признавање на изградбата во сопствена режија не е во согласност со прифатената сметководствена политика објавена во Белешката 2.20. Соодветно, средствата и почетното салдо на акумулираната добивка со состојба на 01 јануари 2015 година се потценети за износ од 5,561 илјади Денари, додека пак тековните приходи се преценети за 72,988 илјади Денари, тековните трошоци – за износ од 67,427 илјади Денари, а добивката за годината што заврши на 31 декември 2015 година е преценета за износ од 5,561 илјади Денари.

Поради причините наведени во претходните пасуси ние не бевме во состојба да стекнеме разумно уверување во однос на евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата на Друштвото со состојба на 31 Декември 2015 година.

Како што е тоа објавено во Белешката 9 кон придружните финансиски извештаи, салдото на залихите на Друштвото со состојба на 31 декември 2015 година изнесува 161,356 илјади Денари. Ние не присуствувавме на пописот на залихите на Друштвото со состојба на 31 декември 2015 година бидејќи тој датум му претходеше на датумот кога бевме ангажирани за ревизори на Друштвото. Ние не бевме во состојба ниту со примена на други ревизорски процедури да стекнеме разумно уверување во однос на количините и евидентираниот износ на залихите на Друштвото со состојба на 31 Декември 2015 година.

Како што е објавено во Белешката 10 кон придружните финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2015 година, салдото на побарувањата од купувачи и останатите побарувања на Друштвото, нето од резервирањата поради оштетувања, изнесуваат 1,885,605 илјади Денари. Спроведените ревизорски процедури, вклучувајќи ја и постапката на независна верификација на селектиран дел од салдата на купувачите на Друштвото, не ни овозможи да стекнеме разумно уверување во однос на валидноста и точноста на евидентираниот износ на побарувањата од купувачи и останатите побарувања на Друштвото на датумот на билансирање.

Како што е тоа исто така објавено во Белешката 10 со состојба на 31 декември 2015 година салдото на вкупните резервирања од оштетување на побарувањата од купувачи и останатите побарувања на Друштвото изнесува 2,732,190 илјади Денари. Анализата на кредитниот ризик презентирани во рамките на споменатата белешка покажува дека побарувањата од купувачи, класифицирани во категоријата доспеани, а неоштетени, со состојба на 31 декември 2015 година, вклучува побарувања во износ од 359,733 илјади Денари, кои се постари од една година и за кои постои значајно сомневање во можноста за нивна наплата. Друштвото нема извршено проценка на износот на оштетувањето на овие побарувања. Поради природата и комплексноста на оваа проблематика, ние не бевме во состојба да направиме таква сопствена проценка и со разумна сигурност да го утврдиме износот на потребното дополнително резервирање поради оштетување на погоре споменатите побарувања. Соодветно, ние не бевме во состојба да стекнеме разумно уверување во однос на соодветноста и доволноста на евидентираниот износ на резервирањето поради оштетување на побарувањата од купувачи на Друштвото со состојба на 31 декември 2015 година.

Како што е објавено во Белешка 13 кон придружните финансиски извештаи, евидентираниот износ на основната главнина на Друштвото на 31 декември 2015 година изнесува 1,933,711 илјади Денари и истата не е усогласена со регистрираната основна главнина според изводот од Централниот Регистар на Република Македонија. Нам не ни беше презентирани соодветно задоволително објаснување за причините за оваа неусогласеност. Поради тоа ние не бевме во можност да стекнеме разумно уверување во однос на валидноста и точноста на евидентираниот износ на основната главнина на Друштвото со состојба на 31 декември 2015 година.

Како што е објавено во Белешка 16 кон финансиските извештаи, со состојба на 31 декември 2015 година, салдото на обврските на Друштвото во име и за сметка на други правни субјекти изнесува 1,188,886 илјади Денари. Вклучително во него, износот од 764,762 илјади претставува салдо на обрската на Друштвото кон ЈП “Комунална Хигиена”, Скопје. Врз основа на спроведената процедура на независна верификација на салдото на оваа обрската ние утврдивме разлика помеѓу евидентираниот и конфирмираниот износ на салдото од 154,930 илјади Денари, за која не ни беше презентирани соодветно задоволително објаснување и докази. Следствено, ние не бевме во состојба да стекнеме разумно уверување во однос на евидентираниот износ на обврските на Друштвото во име и за сметка на други правни субјекти со состојба на 31 декември 2015 година.

Како што е објавено во Белешка 17 кон придружните финансиски извештаи, вкупните приходи на Друштвото од дистрибуција на вода за годината што заврши на 31 декември 2015 година изнесуваат 1,117,421 илјади Денари. Врз основа на спроведените испитувања на расположливите информации и податоци констатиравме дека дел од овие приходи се признаени врз основа на проценка на вредноста на дистрибуираните количини со примена на податоци од претходни периоди, при што не е направено усогласување со фактички дистрибуираните количини на вода за известувачкиот период. Поради природата и комплексноста на овие приходи ние не бевме во состојба да направиме таква сопствена проценка и со разумна сигурност да го утврдиме износот на потребните корекции, кои би можеле да имаат материјално значајно влијание врз евидентираниот приходи и резултатот од работењето на Друштвото за годината што заврши на 31 декември 2015 година.

Како што е објавено во Белешка 22 кон придружните финансиски извештаи, Друштвото има признаено, во рамките на останатите оперативни расходи за 2015 година, расходи кои се однесуваат на периоди пред 2015 година, во износ од 16,643 илјади Денари. Вклучително во него, износот од 4,306 илјади Денари се однесува на корекција на погрешно фактурирани приходи во периодите пред 2015 година. Ваквото признавање не е во согласност со прифатената сметководствената политика објавена во Белешката 2.2, која бара ваквите корекции да бидат признаени ретроактивно, во првиот сет на финансиски извештаи одобрени за издавање, откако грешките ќе бидат идентификувани, со повторно прикажување на споредбените износи за претходно презентираниот период во кој настанала грешката. Соодветно, расходите за тековната 2015 година и почетното салдо на акумулираните добивка со состојба на 01 јануари 2015 година се надценети, додека пак добивката за годината што заврши на 31 декември 2015 година е потценета за погоре презентираниот износ на дополнително утврдени расходи од минати години.

Како што е објавено во Белешка 23 кон придружните финансиски извештаи, вкупните приходи од камата на Друштвото за годината што заврши на 31 декември 2015 година изнесуваат 38,504 илјади Денари. Врз основа на спроведените испитувања на расположливите информации и податоци констатиравме дека дел од овие приходи се признаени врз основа на фактурирана камата за ненавремено плаќање на фактури од домаќинства и стопанство за период пред годината што завршува на 31 декември 2015 година. Ваквото признавање не е во согласност со прифатената рамка за финансиско известување, која бара, согласно принципот на пресметковна основа, ефектите на трансакциите и други настани да бидат признаени во периодите кога ќе настанат, а не кога ќе се примат или платат пари или парични еквиваленти по основ на ваквите трансакции. Поради природата и комплексноста на овие приходи ние не бевме во состојба да направиме сопствена проценка и со разумна сигурност да го утврдиме износот на потребните корекции, кои би можеле да имаат материјално значајно влијание врз евидентираниите приходи од камати и резултатот од работењето на Друштвото за годината што заврши на 31 декември 2015 година.

Мислење со резерва

Наше мислење е дека, освен за ефектите од прапањата на кое се укажува во поглавјето “Основа за мислење со резерва”, финансиските извештаи ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото на ден 31 декември 2015 година, како и резултатот од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2015 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2014, во согласност со МСР 720, како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (А) од Законот за Ревизија (Сл.Весник на РМ број 192 од 2015 година).

Наше мислење е дека, историските финансиски информации изнесени во Годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2015.

Скопје,
31 мај 2016 година

Грант Торнтон ДОО, Скопје

Управител
Марјан Андонов

Овластен ревизор
Марјан Андонов

Финансиски извештаи
31 декември 2015 година

Извештај за финансиската состојба

	Белешка	31 декември 2015 000 МКД	31 декември 2014 000 МКД
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	5	2,723,595	2,642,266
Нематеријални средства	6	17,859	18,094
Финансиски средства расположливи за продажба	8	1,816	1,968
		2,743,270	2,662,328
Тековни средства			
Залихи	9	161,356	172,561
Побарувања од купувачи и останати побарувања	10	1,885,605	2,071,016
Краткорочни финансиски побарувања	11	4,354	4,354
Побарување за данок од добивка		-	11,434
Парични средства и еквиваленти	12	25,726	24,727
		2,077,041	2,284,092
Вкупно средства		4,820,311	4,946,420
Капитал и обврски			
Капитал			
	13		
Основна главнина		1,933,711	1,933,711
Останат капитал		38,469	38,469
Резерви		395,079	395,079
Акумулирана добивка		576,884	762,060
Вкупно капитал		2,944,143	3,129,319
Обврски			
Нетековни обврски			
Позајмици	14	114,440	15,079
Одложени приходи од донации	15	295,333	308,315
		409,773	323,394
Тековни обврски			
Позајмици	14	6,023	-
Обврски кон добавувачи и останати обврски	16	1,454,118	1,492,202
Обврски за данок од добивка		6,254	1,505
		1,466,395	1,493,707
Вкупно обврски		1,876,168	1,817,101
Вкупно капитал и обврски		4,820,311	4,946,420

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот Одбор на Друштвото на 29 февруари 2016 година и потпишани во негово име од:

Александар Атанасов
Генерален директор

Жаклина Мицевска
Финансиски директор

Извештај за сеопфатната добивка

	Белешка	Година што завршува на 31	
		2015	декември
		000 МКД	2014
			000 МКД
Приходи од продажба	17	1,117,421	1,024,503
Приходи од употреба на сопствени добра	5	72,988	-
Останати оперативни приходи	18	200,346	140,671
Намалено за:			
Трошоци за суровини и други материјали	19	(178,752)	(181,663)
Набавна вредност на продадени трговски стоки		(1,134)	(1,399)
Услуги	20	(92,940)	(58,538)
Трошоци за вработените	21	(561,053)	(548,364)
Депрецијација и амортизација	5,6	(197,609)	(196,663)
Расход од оштетување и отпис на побарувања	10	(480,769)	(118,040)
Останати оперативни расходи	22	(82,929)	(75,393)
(Загуба) од оперативни активности		(204,431)	(14,886)
Финансиски приходи	23	38,504	31,352
Финансиски (расходи)	23	(56)	(217)
Нето финансиски приходи		38,448	31,135
(Загуба)/добивка пред оданочување		(165,983)	16,249
Данок од добивка	24	(19,193)	(6,633)
(Загуба)/добивка за годината		(185,176)	9,616
Останата сеопфатна добивка за годината		-	-
Вкупна сеопфатна (загуба)/добивка за годината		(185,175)	9,616

Извештај за промените во капиталот

	Основна главнина 000 МКД	Останат капитал 000 МКД	Резерви 000 МКД	Акумул. добивка 000 МКД	Вкупно 000 МКД
На 1 јануари 2015 год.	1,933,711	38,469	395,079	762,060	3,129,319
Трансакции со сопствениците	-	-	-	-	-
(Загуба) за годината	-	-	-	(185,176)	(185,176)
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	(185,176)	(185,176)
На 31 декември 2015 год.	1,933,711	38,469	395,079	576,884	2,944,143
На 1 јануари 2014 год.	1,933,711	38,469	395,079	752,444	3,119,703
Трансакции со сопствениците	-	-	-	-	-
Добивка за годината	-	-	-	9,616	9,616
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	9,616	9,616
На 31 декември 2014 год.	1,933,711	38,469	395,079	762,060	3,129,319

Извештај за паричните текови

	Белешка	Година што завршува на 31	
		2015	декември
		000 МКД	2014
			000 МКД
Оперативни активности			
(Загуба)/добивка пред оданочување		(165,983)	16,249
Корекција за:			
Приходи од употреба на сопствени добра	5	(72,988)	-
Депрецијација и амортизација	5,6	197,609	196,663
Расход од оштетување и отпис на побарувања	10	480,769	118,040
Приходи од ослободув.на разграничени донации	18	(13,836)	(13,739)
Приход од наплатени претходно отпишани побарувања	18	(136,639)	(92,529)
Приходи од отпис на обврски	18	(7,640)	(445)
Расходи од оштетување на сред.распол.за продажба	8,22	152	-
Расходи од отпис на залихи	22	144	952
Кусоци	22	24	1,543
Нето сегашна вредност на расходувана опрема	5, 22	86	3,012
Приходи од камати	23	(38,504)	31,352
Расходи по камати	23	55	216
Оперативна добивка пред промените во обртниот капитал		243,249	261,314
Промени во оперативните средства и обврски:			
Залихи		11,037	(2,396)
Побарувања од купувачи и останати побарувања		(158,719)	(144,047)
Обврски спрема добавувачите и останати обврски		(30,444)	115,851
Готовина од деловно работење		65,123	230,722
Платени камати		(55)	(216)
Платен данок од добивка		(3,010)	(23,191)
		62,058	207,315
Инвестициони активности			
(Набавка) на недвиж,постројки и опрема		(200,568)	(187,964)
(Набавка) на нематеријални средства		(5,233)	(4,495)
Примени камати		38,504	(31,352)
		(167,297)	(223,811)
Финансиски активности			
Примени донации		854	496
Приливи на позајмици со камата		105,384	15,079
		106,238	15,575
Нето промена на паричните средства		999	(921)
Парични средства на почетокот на годината		24,727	25,648
Парични средства на крајот на годината	12	25,726	24,727

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи информации

ЈП “Водовод и Канализација”, Скопје (“Друштвото”) е Јавно Претпријатие основано од страна на Советот на Град Скопје во текот на 1992 година. Друштвото е регистрирано согласно Законот за Јавни претпријатија и е запишано во Трговскиот Регистар под број: 6432/99 од 15 октомври 2001. Адресата на неговото регистрирано седиште е ул. “Лазар Личеноски” бр.27, Скопје, Република Македонија.

Деловните активности на Друштвото опфаќаат:

- прибирање, пречистување и дистрибуција на вода за пиење и прехранбена вода;
- одведување и пречистување на отпадни води;
- одведување и испуштање на атмосферски води.

Друштвото, своите деловни активности ги остварува исклучиво на подрачјето на Град Скопје и околните општини и со состојба на 31 декември 2015 година вработува 1,167 лица (2014: 1,138 лица).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основи за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (“Службен весник на РМ” бр. 28/2004 ... 88/2015) и Правилникот за водење сметководство (“Службен весник на РМ” бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 2010 година и 107 од 2011 година). Според овој Правилник се пропишува водењето сметководство во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) вклучувајќи ги и Толкувањата на постојниот комитет за толкување (ПКТ) и Толкувања на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (КТМФИ) издадени на 1 јануари 2009 година.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Основа за подготовка (продолжува)

Финансиските извештаи се подготвени според концептот на историска вредност освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството на Друштвото да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Друштвото ја води сметководствената евиденција и подготвува финансиски извештаи во локалната валута – Македонски Денар (МКД или Денар) која претставува функционална и презентациона валута.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2015 и 2014 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено.

2.2 Грешки

Грешки можат да произлезат во однос на признавање, мерење, презентирање или обелоденување на елементи од финансиските извештаи. Ентитетот ги коригира материјалните грешки од претходниот период ретроактивно, во првиот сет на финансиски извештаи кои се одобрени за издавање откако тие ќе бидат откриени со повторно прикажување на споредбените износи за претходниот презентираен период во кој настанала грешката.

2.3 Трансакции искажани во странска валута

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари со примена на официјалниот среден курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари (“Денари”) по средниот курс на Народната Банка на Република Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики прикажани се во билансот на успех како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на билансот на состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2015	31 декември 2014
1 УСД	56.3744 Денари	50.5604 Денари
1 ЕУР	61.5947 Денари	61.4814 Денари

2.4 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна вредност или по претпоставена набавна вредност намалена за исправка на вредноста и евентуалното резервирање поради оштетување. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата. Цената на чинење на недвижностите, изградени во сопствена режија, се состои од трошокот за материјал, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 1 јануари 2005 година, по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени и објавени од страна на Државниот Завод за Статистика.

Ефектот од ревалоризацијата на недвижностите, постројките и опремата во текот на периодите е иницијално евидентиран на сметката на ревалоризационите резерви, која претставува составен дел на сметките од капиталот. Последователно на крајот на 2007 година, овие резерви се рекласифицирани (прекнижени) на сметката на акумулираната добивка.

Последователните набавки вклучени во евидентираната вредност на средството се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во билансот на успех во текот на периодот во кој се јавуваат.

Не се пресметува амортизација на земјиштето и инвестициите во тек. Амортизацијата на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува правопрпорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следи:

Згради	40 години
Погонска опрема	10 - 20 години
Мебел, компјутери и канцелариска опрема	4 - 5 години
Моторни возила	4 години

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Разликите се вклучени во Билансот на успех во периодот кога настануваат.

Резидуалните вредности како и векот на употреба на средствата се проверуваат и доколку е потребно се корегираат, на секој датум на Извештајот за финансиска состојба.

Евидентираната вредност на средствата се намалува веднаш до нивната надоместлива вредност во случај кога евидентираната вредност ја надминува надоместливата вредност (Белешка 2.6).

2.5 Нематеријални средства

Нематеријални средства стекнати од страна на Друштвото, со дефиниран век на употреба, се мерат според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби од оштетување.

Последователните набавки се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи, контролирани од страна на Друштвото и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи правопрпорционална метода во текот на период од пет години.

2.6 Оштетување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентирианиот износ на средствата не може да се поврати. Секогаш кога евидентирианиот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од оштетување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Со цел да се направи проценка на оштетувањето, средствата се групираат на најниско ниво за кое постојат одделни готовински текови (единици што создаваат готовина). Нефинансиските средства, освен гудвилот, што претрпеле оштетување се ревидираат за можни промени на оштетувањето на датата на известување.

2.7 Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања и финансиски средства расположливи за продажба. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на нивното првично признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски средства наменети за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел да се продаде во краток рок. Средствата во оваа категорија се класифицираат како тековни средства. Со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)***Финансиски средства (продолжува)**Финансиски средства кои се чуваат до доспевање*

Вложувања чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен за оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на билансирање. Кредитите и побарувањата на Друштвото на датумот на билансирање се состојат од побарувања од купувачи, финансиски и останати побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативи, кои се креирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Тие се вклучени во нетековни средства освен ако раководството нема намера да го отуѓи вложувањето во рок од 12 месеци од датумот на билансирање.

Признавање и мерење на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде средството. Финансиските средства кои се признаваат според објективна вредност преку добивки или загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста. Финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се евидентирани по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата се последователно евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски средства (продолжува)**

Сите финансиски средства кои не се признаваат според објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат по нивната објективна вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Добивките или загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивки / загуби во периодот кога настануваат. Приходите од дивиденди се признаваат во добивки / загуби како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Промените на објективната вредност на монетарните и не-монетарните вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаени во останатата сеопфатна добивка.

Кога хартиите од вредност класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, акумулираната корекција на објективната вредност признаена во капиталот се вклучува во извештајот за сеопфатната добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност во периодот на кој се однесуваат. Каматите од средствата расположливи за продажба, пресметани врз основа на ефективната каматна стапка се признаваат во добивки/загуби како финансиски приходи. Приходи од дивиденди од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во добивки / загуби како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

Оштетувањето на финансиските средства

а. Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства, се оштетени, и загуба поради оштетување се евидентира само ако постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата и дека настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Како докази за оштетување може да се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, доцнење при исплата на главница и камата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација, и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промените во економските услови кои кореспондираат со загубата.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски средства (продолжува)**

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради оштетување претставува разлика помеѓу евидентиранiot износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентиранiot износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки и загуби. Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од оштетување. На пример, Друштвото може да го измери оштетувањето на средството врз основа на објективната вредност на инструментот, користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на оштетувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на оштетувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба се намалува преку тековните добивки или загуби.

б. Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должнички хартии од вредност, Друштвото ги користи критериумите наведени во подточка (а). Кај сопственички хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено.

Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност, намалена за загубата поради оштетување претходно признаена во Извештајот за финансиската состојба, се отстранува од сеопфатната добивка и се признава како добивка или загуба за периодот.

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирањето на оштетувањето во добивките или загубите, загубата поради оштетување се намалува преку тековните добивки или загуби.

2.8 Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба, кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или пак истовремено да се реализираат средствата и подмират обврските.

2.9 Залихи

Залихите се евидентирани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за трошоците за комплетирање, маркетинг и дистрибуција. Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек и вклучува трошоци направени за нивна набавка, достава до постоечката локација и состојба на употреба.

2.10 Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувања од купувачите претставуваат износи од купувачи за продадени стоки или извршени стоки во нормалниот тек на работењето. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни побарувања.

Побарувањата од купувачи и останатите побарувања иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради оштетување. Резервирање поради оштетување се пресметува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања според нивните договорени услови.

Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање во рамките на договорените услови за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираните износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековниот биланс на успех. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се опишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно опишаните износи се признава како тековна добивка во билансот на успех.

2.11 Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци од датумот на стекнување.

2.12 Капитал, резерви и акумулирани добивки/загуби

(а) Оснивачки капитал

Оснивачкиот капитал се состои од објективната вредност на монетарните и немонетарните средства доделени од страна на основачот на Друштвото во моментот на неговото основање. Последователно, основачкиот капитал е зголемуван по пат на алокација на добивките и ревалоризационите резерви.

(б) Резерви

Резервите се состојат од законски резерви и ревалоризациони резерви. Законските резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на раководството на Друштвото.

Ревалоризационите резерви се создадени врз основа на ревалоризација на финансиските средства расположливи за продажба согласно прифатената сметководствена политика подетално објаснета во Белешката 2.7.

(в) Акумулирани добивки

Акумулираната добивка ги вклучува задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

2.13 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Сите финансиски обврски на Друштвото на датумите на известување се класифицирани во категоријата останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност. Овие финансиски обврски се состојат од обврски спрема добавувачи и останати обврски и позајмици.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работењето. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакција. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност; разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски обврски (продолжува)**

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекувањето. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има безусловно право за подмирување на обврската за најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

2.14 Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен период на време да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства, до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити каде се очекуваат трошоците за квалификувани средства се одземаат од трошоците за позајмување кои можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмици се признаени во добивки или загубите во периодот во кој настанале.

2.15 Наем

Друштвото признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Друштвото како закупец

Финансиски наем е тековен закуп на средство кој на Друштвото суштински му ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивната објективна вредност или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните наем плаќања. Плаќањата по основ на наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на наем обврските со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според наем периодот, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на наем периодот.

Исплатите на оперативен наем се признаваат како трошок на правопрпорционална основа во текот на наем периодот. Поврзаните трошоци како што се трошоци за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Наем (продолжува)

Друштвото како закуподавач

Наемот каде Друштвото како закуподавач суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во извештајот за финансиска состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои се јавиле. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

2.16 Тековен одложен данок од добивка

Трошокот за данок на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Во периодот помеѓу 01 јануари 2009 заклучно со 31 декември 2013 година, тековниот данок на добивка по стапка од 10% се плаќаше на износот на дистрибуираната добивка за дивиденди на правни лица - нерезиденти и на физички лица, како и на непризнаените трошоци за даночни цели, корегирани за даночниот кредит и други даночни ослободувања.

Во текот на 2014 година беше донесен нов закон за данок на добивка применлив за даночните периоди почнувајќи од 01 јануари 2014, според кој основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатната добивка, корегирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночниот кредит како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамки на одреден период за надомест или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска за наредните периоди.

Одложен данок на добивка

Одложен данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен трошок се користат тековните важечки даночни стапки.

Одложениот даночен трошок се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка. Со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година Друштвото нема евидентирано одложени даночни обврски односно средства.

2.17 Надомести за вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат на државниот Пензиски Фонд и задолжителните приватни пензиски фондови кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Обврски при пензионирање на вработените

Друштвото исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден согласно законската регулатива. Друштвото нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

Надомест за прекин на работниот однос

Надомест за прекин на работниот однос се плаќа кога работниот однос е прекинат пред редовниот датум на пензионирање, или кога вработениот доброволно прифаќа прекин на работниот однос во замена за овој надомест. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие надомести на вработените.

2.18 Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

2.19 Резервирања

Резервирање се признава кога Друштвото има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на билансирање и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.20 Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти. Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат и се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе има прилив во Друштвото, кога направените трошоци или идни трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Друштвото.

Приходи од продажба на производи и стоки

Приходот од продажба на производи се признава во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфични критериуми во однос на активностите на Друштвото. Приходите не се сметаат разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот принос на средствата.

Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камата на обврските по позајмици и трошоци за камата на задоцнети плаќања. Трошоците за позајмици се признаваат во добивки или загуби со користење на методот на ефективна камата.

Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Пребивање на приходите и расходите

Во текот на своето редовно работење, Друштвото учествува во други трансакции кои не генерираат приходи, туку се инцидентни во однос на главните активности кои генерираат приходи. Друштвото ги презентира резултатите од таквите трансакции преку пребивање на секој приход со соодветните расходи кои произлегуваат од истата трансакција, кога ова презентирање ја одразува суштината на трансакциите или настаните.

2.21 Превземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на билансирање и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.22 Трансакции во име и за сметка на други правни субјекти

Согласно тековните законски прописи кои ги уредуваат тековните деловни активности на Друштвото, истото е должно да вкалкуира во фактурите кон своите комитенти и да наплаќа соодветни износи во име и за сметка на други правни субјекти како што се:

- 19.5% (2014: 19.5%) во име и за сметка на ЈП Паркови и Зеленило, Скопје,
- 2% (2014: 2%) во име и за сметка на Фонд за води, Скопје,
- 1% (2014: 1%) во име и за сметка на Фонд за води, Скопје и
- според претходно утврдени и договорени цени во име и за сметка на ЈП Комунална Хигиена, Скопје.

Овие трансакции не резултираат во било какви приходи или расходи признаени во тековниот биланс на успех. Побарувањата, пак кои произлегуваат од горе наведените трансакции се евидентирани во рамките на сметката на побарувања од купувачите, додека обврските кои произлегуваат од истите се одделно евидентирани како обврски во име и за сметка на трети лица.

2.23 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Друштвото со поврзани субјекти се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето со јавни претпријатија чиј заеднички оснивач е Градот Скопје.

2.24 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на Друштвото на денот на Извештајот за финансиската состојба (настани за кои може да се врши корегирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни

3 Управување со финансиски ризици

3.1 Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи ризик од кредитирање и ризиците поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото.

Управувањето со ризици на Друштвото го врши Управниот Одбор врз основа на претходно одобрени пишани политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, ризикот од кредитирање, употребата на соодветни хартии од вредност и вложување на вишок ликвидни средства.

3.2 Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарни цени, курсевите на странските валути и каматните стапки кои имаат влијае на приходите на Друштвото или на вредноста на финансиските инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е управување и контрола на изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки и оптимизирање на поврат на средствата.

Ризик од курсни разлики

Ризикот од курсни разлики се јавува воглавно и онаму каде постојат побарувања и обврски деноминирани во странски валути. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Друштвото е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Друштвото нема значителна изложеност на ризик од курсни разлики на датумите на известување. Трансакциите во најголема мера се извршуваат во домашната валута – Денар.

Ризик од каматни стапки врз паричните текови и објективната вредност

Ризик од каматни стапки претставува ризик дека објективната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти ќе имаат промени поради промени во вредноста на пазарните каматни стапки. Друштвото не е значајно изложено на ризици поради промени на пазарните каматни стапки, поради фактот што нема позајмици и други обврски, како и пласмани на финансиски средства со варијабилна каматна стапка. Раководството на Друштвото е во најголема мера одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност. Со состојба на 31 декември 2015 година Друштвото не е изложено на ризик од каматни стапки поради тоа што нема каматносни обврски со варијабилни каматни стапки.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Следната табела ја прикажува изложеноста на Друштвото на ризици од каматни стапки:

	2015	2014
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
Побарувања од купувачи	1,459,721	1,776,280
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена	537,685	434,834
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило	359,205	282,096
Останати побарувања	70	72
Побарувања од вработени	984	918
Пари и парични еквиваленти	37	59
Краткорочни финансиски побарувања	4,354	4,354
<i>Каматносни (фиксна каматна стапка):</i>		
Пари и парични еквиваленти	25,689	24,668
	2,387,745	2,523,281
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
Обврски кон добавувачи	116,482	182,988
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	1,188,886	1,173,804
Обврски кон вработените	29,733	28,143
Обврски за Фонд за води	96,464	77,140
Обврски за кауции и гаранции	3,799	3,116
<i>Каматносни (фиксна каматна стапка):</i>		
Позајмици	120,463	15,079
	1,555,827	1,480,270

3.3 Кредитен ризик

Ризикот од кредитирање се однесува на ризикот другата договорна страна да не ги исполни своите договорни обврски, што ќе резултира со финансиски загуби за Друштвото.

Побарувањата на Друштвото не се обезбедени со било какви меници, гаранции или друг вид на колатерал.

Друштвото нема значителна концентрација на ризик од кредитирање поради големиот број на клиенти и нивните различни деловни профили.

Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датата на извештајот на финансиската состојба, кои се прикажани во следната табела:

	2015 000 МКД	2014 000 МКД
Класи на финансиски средства - евидентирана вредност		
Финансиски средства расположливи за продажба	1,816	1,968
Побарувања од купувачи и останати побарувања	1,459,721	1,776,280
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена	537,685	434,834
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило	359,205	282,096
Останати побарувања	70	72
Побарувања од вработени	984	918
Краткорочни финансиски побарувања	4,354	4,354
Парични средства и еквиваленти	25,726	24,727
	2,389,561	2,525,249

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

3.4 Ризик од ликвидност

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата, во рамките на одредените услови, на износите на побарувањата од купувачи. Раководството на Друштвото е во најголема мера одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од ликвидност.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на обврските на Друштвото. Табелите се подготвени врз основа на нивните недисконтирани готовински текови.

	Тековни	Нетековни		Покасно од 5 години	Вкупно
	Од 1 до 12 месеци	Од 1 до 2 години	Од 2 до 5 години		
На 31 декември 2015					
Обврски кон добавувачи	116,482	-	-	-	116,482
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	1,188,886	-	-	-	1,188,886
Обврски кон вработените	29,733	-	-	-	29,733
Обврски за Фонд за води	96,464	-	-	-	96,464
Обврски за кауции и гаранции	3,799	-	-	-	3,799
Позајмици	6,023	24,093	48,185	42,162	120,463
	1,441,387	24,093	48,185	42,162	1,555,827
На 31 декември 2014					
Обврски кон добавувачи	182,988	-	-	-	182,988
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	1,173,804	-	-	-	1,173,804
Обврски кон вработените	28,143	-	-	-	28,143
Обврски за Фонд за воид	77,140	-	-	-	77,140
Обврски за кауции и гаранции	3,116	-	-	-	3,116
Позајмици	-	15,079	-	-	15,079
	1,465,191	15,079	-	-	1,480,270

Наведените суми го означуваат договорниот ненамален паричен тек кој може да се разликува по евидентираната вредност на расходите на датумот на билансот на состојба.

3.5 Ризик при управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со своите деловни активности според принципот на континуитет со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефицини за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да ја одржи или прилагоди структурата на својот капитал, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)**

Ризик при управување со капитал (продолжува)

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Друштвото се состои од обврски спрема добавувачите, пари и парични еквиваленти и главнина, која се состои од уплатен капитал, законски резерви, останати резерви и акумулирана добивка.

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следи:

	2015	2014
Позајмици	120,463	15,079
Парични средства и еквиваленти	(25,726)	(24,727)
Нето обврски	94,737	(9,648)
Капитал	2,944,143	3,129,319
	3.22%	-

3.6 Процена на објективна вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади Денари):

31 декември 2015	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Вложувања во хартии од вредност кај домашни правни субјекти	1,816	-	-	1,816
31 декември 2014	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Вложувања во хартии од вредност кај домашни правни субјекти	1,968	-	-	1,968

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

3.6.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Евидентирана вр.		Објективна вр.	
	2015	2014	2015	2014
Средства				
Побарувања од купувачи и останати побарувања	1,459,721	1,776,280	1,459,721	1,776,280
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена	537,685	434,834	537,685	434,834
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило	359,205	282,096	359,205	282,096
Останати побарувања	70	72	70	72
Побарувања од вработени	984	918	984	918
Краткорочни финансиски побарувања	4,354	4,354	4,354	4,354
Парични средства и еквиваленти	25,726	24,727	25,726	24,727
Вкупни средства	2,387,745	2,523,281	2,387,745	2,523,281
Обврски				
Обврски кон добавувачи	116,482	182,988	116,482	182,988
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	1,188,886	1,173,804	1,188,886	1,173,804
Обврски кон вработените	29,733	28,143	29,733	28,143
Обврски за Фонд за води	96,464	77,140	96,464	77,140
Обврски за кауции и гаранции	3,799	3,116	3,799	3,116
Позајмици	120,463	15,079	120,463	15,079
Вкупни обврски	1,555,827	1,480,270	1,555,827	1,480,270

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, поради нивната краткорочна доспеаност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Обврски спрема доверителите и обврски по кредити

Сметководствената вредност на обврските спрема доверителите и обврските по кредити соодветствува на нивната објективна вредност, поради нивната краткорочна доспеаност.

4 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Друштвото, опишани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Друштвото се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираните износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засноваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Несигурност во проценките

Оштетување на нефинансиски средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Оштетување на финансиски средства

Оштетување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Друштвото пресметува оштетување за побарувања од купувачи и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради оштетување за побарувањата од купувачи и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетување кои се досега признати.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2015 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираните вредности на овие средства се анализирани во Белешка 5. Фактички резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност на опремата.

Залихи

Залихи се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализационата вредност. При проценката на нето реализационата вредност ги зема предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Значајни сметководствени проценки (продолжува)

Објективна вредност на финансиски средства

Доколку пазарот на финансиски инструмент не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за процена. Во примената на техниките за процена, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоците не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

5 Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
На 1 јануари 2014 година					
Набавна или ревалоризирана вредност	23,190	6,184,097	713,679	236,373	7,157,339
Исправка на вредноста	-	(4,075,496)	(433,466)	-	(4,508,962)
Нето евидентирана вредност	23,190	2,108,601	280,213	236,373	2,648,377
Промени во текот на 2014 година					
На 1 јануари 2014 година	23,190	2,108,601	280,213	236,373	2,648,377
Набавки во текот на годината	-	420	97,180	90,364	187,964
Интерни трансфери	-	51,989	16	(52,005)	-
Расходувања во текот на годината (набавна вредност)	-	(12,497)	(7,533)	-	(20,030)
Расходувања во текот на годината (акумулирана депрецијација)	-	9,866	7,152	-	17,018
Депрецијација за годината	-	(139,567)	(51,496)	-	(191,063)
На 31 декември 2014 година	23,190	2,018,812	325,532	274,732	2,642,266
На 31 декември 2014 година					
Набавна или ревалоризирана вредност	23,190	6,224,009	803,342	274,732	7,325,273
Исправка на вредноста	-	(4,205,197)	(477,810)	-	(4,683,007)
Нето евидентирана вредност	23,190	2,018,812	325,532	274,732	2,642,266
Промени во текот на 2015 година					
На 1 јануари 2015 година	23,190	2,018,812	325,532	274,732	2,642,266
Набавки во текот на годината	-	1,782	30,829	167,957	200,568
Интерни трансфери	-	22,626	-	(22,626)	-
Капитализирани приходи од употреба на сопствени добра	-	72,964	24	-	72,988
Расходувања во текот на годината (набавна вредност)	-	-	(823)	-	(823)
Расходувања во текот на годината (акумулирана депрецијација)	-	-	737	-	737
Депрецијација за годината	-	(133,638)	(58,503)	-	(192,141)
На 31 декември 2015 година	23,190	1,982,546	297,796	420,063	2,723,595
На 31 декември 2015 година					
Набавна или ревалоризирана вредност	23,190	6,321,381	833,372	420,063	7,598,006
Исправка на вредноста	-	(4,338,835)	(535,576)	-	(4,874,411)
Нето евидентирана вредност	23,190	1,982,546	297,796	420,063	2,723,595

Капитализирани приходи од употреба на сопствени добра

Во текот на 2015 година Друштвото ја зголеми вредноста на недвижностите, постројките и опремата за износ од 72,988 илјади Денари, признаен во рамките на тековните приходи, како приходи од употреба на сопствени добра. Истовремено, за дел од овие интерно генерирани приходи, во износ од 67,427 илјади Денари, признаени се трошоци од тековното работење во 2015 година, додека пак трошоците кои се однесуваат на преостанатиот дел од приходите во износ од 5,561 илјади Денари се признаени во периодите пред 2015 година.

Расходување

Нето евидентираната вредност на расходуваните постројки и опрема, признаена во рамките на тековните расходи, изнесува 86 илјади Денари (2014: 3,012 илјади Денари) (види Белешка 22).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Инвестиции во тек

Структурата на инвестициите во тек со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година е како што следи:

	2015	2014
Управна зграда на ЈП Водовод и канализација	287,309	193,335
Реконструкција на водоводни мрежи	61,405	32,504
Реконструкција на атмосферска и фекална канализација	7,389	8,999
Проектирање на водоводни и канализациони мрежи	2,218	828
Проектирање и изградба на пречистителна станица за отпадни води Волково	20,000	8,000
Реконструкција на градежни објекти	13,024	13,016
Опрема за обезбедување на ВПН поврзување интернет	1,260	1,260
Зонски мерачи на проток и редуктори на притисок со арматури	19,442	13,536
Останати инвестиции	8,016	3,254
	420,063	274,732

Заложени средства

Со состојба на 31 декември 2015 година, Друштвото има заложено средства во изградба како гаранција за обврските по позајмици од домашни банки (види Белешка 25 и 14).

6 Нематеријални средства

	Софтвер	Лиценци	Вкупно
На 1 јануари 2014 година			
Набавна или ревалоризирана вредност	46,233	3,250	49,483
Исправка на вредноста	(30,284)	-	(30,284)
Нето евидентирана вредност	15,949	3,250	19,199
Промени во текот на 2014 година			
На 1 јануари 2014 година	15,949	3,250	19,199
Набавки во текот на годината	1,245	3,250	4,495
Расходувања по набавна вредност	(2,468)	-	(2,468)
Расходувања - (акум. амортизација)	2,468	-	2,468
Амортизација за годината	(5,600)	-	(5,600)
На 31 декември 2014 година	11,594	6,500	18,094
На 31 декември 2014 година			
Набавна или ревалоризирана вредност	47,478	6,500	53,978
Исправка на вредноста	(35,884)	-	(35,884)
Нето евидентирана вредност	11,594	6,500	18,094
Промени во текот на 2015 година			
На 1 јануари 2015 година	11,594	6,500	18,094
Набавки во текот на годината	3,233	2,000	5,233
Расходувања - набавна вредност	(3,814)	-	(3,814)
Расходувања – акум. амортизација	3,814	-	3,814
Амортизација за годината	(5,468)	-	(5,468)
На 31 декември 2015 година	9,359	8,500	17,859
На 31 декември 2015 година			
Набавна или ревалоризирана вредност	44,429	8,500	52,929
Исправка на вредноста	(35,070)	-	(35,070)
Нето евидентирана вредност	9,359	8,500	17,859

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

7 Финансиски инструменти по категории

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	2015	2014
Средства		
Фин.средства расположливи за продажба		
Вложувања во хартии од вредност	1,816	1,968
	1,816	1,968
Кредити и побарувања		
Побарувања од купувачи и ост. побарувања	1,459,721	1,776,280
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена	537,685	434,834
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило	359,205	282,096
Останати побарувања	70	72
Побарувања од вработени	984	918
Краткорочни финансиски побарувања	4,354	4,354
Парични средства и парични еквиваленти	25,726	24,727
	2,387,745	2,523,281
	2,389,561	2,525,249
Обврски		
Останати фин. обврски по амортизирана набавна вредност		
Обврски кон добавувачи	116,482	182,988
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	1,188,886	1,173,804
Обврски кон вработените	29,733	28,143
Обврски за Фонд за води	96,464	77,140
Обврски за кауции и гаранции	3,799	3,116
Позајмици	120,463	15,079
	1,555,827	1,480,270

8 Финансиски средства расположливи за продажба

	2015	2014
Вложувања во хартии од вредност кај домашни нефинансиски правни лица	1,816	1,968
	1,816	1,968

Движењето на сметката на вложувања во финансиски средства расположливи за продажба во текот на 2015 и 2014 година е како што следи:

	2015	2014
На 1 јануари	1,968	1,968
Расход од оштетување (Белешка 22)	(152)	-
На 31 декември	1,816	1,968

9 Залихи

	2015	2014
Суровини и репроматеријали	65,065	71,275
Резервни делови	88,628	91,548
Ситен инвентар	7,663	9,738
	161,356	172,561

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

10 Побарувања од купувачи и останати побарувања

	2015	2014
Купувачи		
Побарувања од купувачи во земјата	3,696,611	3,532,027
Намалено за: резервирање поради оштетување	(2,236,890)	(1,755,747)
	1,459,721	1,776,280
Останати побарувања		
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена	537,685	434,834
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило	359,205	282,096
Дадени аванси	12,889	13,251
Однапред пресметани и платени трошоци	7,534	10,123
Побарувања од вработени	984	918
Останати побарувања	70	72
Побарување за ДДВ	2,817	-
	921,184	741,294
Намалено за: резервирање поради оштетување на останати побарувања	(495,300)	(446,558)
Вкупно останати побарувања	425,884	294,736
	1,885,605	2,071,016

Салдото на побарувањата од купувачите со состојба на 31 декември 2015 година може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	1,459,721	2,236,890	3,696,611
Исправка на вредност	-	(2,236,890)	(2,236,890)
Нето евидентирана вредност	1,459,721	-	1,459,721

Салдото на побарувањата од купувачите со состојба на 31 декември 2014 година може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	1,776,280	1,755,747	3,532,027
Исправка на вредност	-	(1,755,747)	(1,755,747)
Нето евидентирана вредност	1,776,280	-	1,776,280

Анализата на старосната структура на доспеаните, неоштетени побарувања од купувачи со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година е како што следи:

	2015	2014
До 1 година	1,099,988	802,978
Од 1 до 2 години	359,733	196,671
Од 2 до 3 години	-	249,219
Над 3 години	-	527,412
	1,459,721	1,776,280

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)**

Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)

Промените во сметката на резервирање на побарувањата и останати побарувања поради оштетување е како што следи:

	2015	2014
На 1 јануари	2,202,305	2,189,862
Расход поради оштетување за годината (Отпис) на претходно резервирани побарувања	480,413	113,384
Ослобод.на резервација во наплатени претходно резервирани побарувања (Бел. 18)	1,741	861
Резервирани побарувања во име и за сметка на ЈП Комунална хигиена	(136,639)	(92,529)
Резервирани побарувања во име и за сметка на ЈП Паркови и зеленило	139,215	28,613
Наплатени претходно отпишани побарувања во име и за сметка на ЈП Комунална хигиена	161,158	25,226
Наплатени претходно отпишани побарувања во име и за сметка на ЈП Паркови и зеленило	(61,894)	(43,562)
	(54,109)	(19,550)
На 31 декември	2,732,190	2,202,305

Во текот на 2015, дополнително кон признаениот расход од оштетување, презентирани во табелата погоре, Друштвото изврши отпис на целосно ненаплатливи побарувања во износ од 2,310 илјади Денари (2014: 4,656 илјади Денари).

11 Краткорочни финансиски побарувања

	2015	2014
Побарување од Тобако АД, Скопје по основ на наплатени сметки во име на ЈП Водовод и Канализација Скопје	4,354	4,354
	4,354	4,354

12 Парични средства и еквиваленти

	2015	2014
Девизни сметки кај домашни банки	-	193
Денарски сметки кај домашни банки	25,689	24,475
Готовина во благајна	37	59
	25,726	24,727

13 Капитал и резерви

Основна главнина

Според изводот од тековната состојба кај Централниот Регистар на Република Македонија вредноста на основната главнина не е утврдена. Според сметководствената евиденција на Друштвото вредноста на основната главнина на 31 декември 2015 и 2014 година изнесува 1,933,711 илјади Денари. Единствен сопственик на Друштвото е Советот на Град Скопје.

Останат капитал и резерви

Останатиот капитал кој со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година изнесува 38,469 илјади Денари се однесува на реинвестираната добивка издвоена согласно член 31 од Законот за данок на добивка.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Капитал и резерви (продолжува)

Вкупните резерви со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година изнесуваат 395,079 илјади Денари, и истите се состојат од законски резерви во износ од 394,436 илјади Денари, како и резерви од ревалоризација на финансиските средства расположливи за продажба во износ од 643 илјади Денари.

14 Позајмици

	2015	2014
Долгорочни позајмици со камата од домашни банки		
Комерцијална Банка АД, Скопје		
450,000,000 МКД, Рок на враќање: 01 јануари 2025, фиксна кам. стапка 6% годишно	120,463	15,079
	120,463	15,079
Намалено за: тековна доспеаност	(6,023)	-
Вкупно долгорочни позајмици	114,440	15,079
Краткорочни позајмици со камата		
Тековна доспеаност на долгорочни позајмици со камата	6,023	-
Вкупно краткорочни позајмици	6,023	-

Прегледот на доспевањето на обврските по позајмици е презентираан во Белешката 3.4. Одобрените позајмици со камата се обезбедени со дел од недвижностите на Друштвото (Белешка 25).

15 Одложени приходи од донации

На 31 декември 2015 година, салдото на одложените приходи од донации во износ од 295,333 илјади Денари (2014: 308,315 илјади Денари) се состои од следново:

	2015	2014
Донации од поранешни години, претходно евидентирани како државен капитал		
Мрежа во Визбегово (2001)	26,550	27,937
Водоводна мрежа на ул. Првوماјска (2002)	588	618
Батинци (2003)	42,691	44,761
Горна Матка (2003)	20,983	21,996
Волково (2003)	109,070	114,220
Опрема за мерење на квалитет на вода (2013)	5,762	5,777
Останата опрема	593	-
Донации добиени во 2007 година		
Преотстапена водоводна мрежа и објекти од Макс Тренд 2000 – Скопје	598	622
Донации добиени во 2013 година		
АПС Бутел	7,202	7,569
Резероар Ракотинци	3,812	3,963
Јапонска донација Радишани	77,484	80,852
	295,333	308,315

Промените во сметката одложени приходи од донации е како што следи:

	2015	2014
На 1 јануари	308,315	321,558
Примени донации	854	496
Амортизација на материјални средства примени преку донации (Бел.18)	(13,836)	(13,739)
На 31 декември	295,333	308,315

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

16 Обврски кон добавувачи и останати обврски

	2015	2014
Обврски кон добавувачи		
- Домашни	116,482	182,424
-Обврски спрема добавувачите за нефактурирани стоки и услуги	-	564
	116,482	182,988
Останати обврски		
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	1,188,886	1,173,804
Обврски за Фонд за воид	96,464	77,140
Обврски кон вработените	29,733	28,143
Обврски за примени аванси	16,788	25,946
Обврски за кауции и гаранции	3,799	3,116
Обврски за ДДВ	-	908
Обврски по камати	496	-
Пресметани трошоци	1,470	157
	1,337,636	1,309,214
	1,454,118	1,492,202

17 Приходи од продажба

	2015	2014
<u>Приходи од продажба на вода</u>		
Домаќинства	690,657	626,099
Правни субјекти	408,316	379,222
	1,098,973	1,005,321
<u>Приходи од сервисирање</u>		
Домаќинства	6,027	6,768
Правни субјекти	12,421	12,414
	18,448	19,182
	1,117,421	1,024,503

18 Останати оперативни приходи

	2015	2014
Приход од наплатени претходно отпишани побарувања (Бел.10)	136,639	92,529
Приходи од услуги за ЈП Комунална хигиена	18,251	16,686
Приходи од судски, нотарски и трошоци за извршување	17,273	12,872
Приход од ослободување на разграничени донации (Бел.15)	13,836	13,739
Приходи од отпис на обврски	7,640	445
Приходи од продажба на отпадоци	1,615	-
Приходи од осигурителни компании	615	689
Останати приходи	4,477	3,711
	200,346	140,671

Приходи од наплатени отпишани побарувања

Приходите од наплатени претходно отпишани побарувања кои за годината што заврши на 31 декември 2015 изнесуваат 153,912 илјади Денари (2014: 105,401 илјади Денари), се состојат од наплатени претходно тужени побарувања, од кои главен долг 137,323 илјади Денари (2014: 93,478 илјади Денари) и судски и нотарски трошоци во износ 16,589 илјади Денари (2014: 11,923 илјади Денари).

Приходи од услуги за ЈП Комунална хигиена

Овие приходи кои за годината што заврши на 31 декември 2015 изнесуваат 18,251 илјади Денари (2014: 16,686 илјади Денари), во целост се однесуваат на префактурирани трошоци на Друштвото по основ на бруто плати на вработените ангажирани за наплата на услугите во име и за сметка на Ј.П. Комунална Хигиена, Скопје.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

19 Трошоци за сировини и други материјали

	2015	2014
Потрошена енергија, нафта и гориво	104,834	103,271
Потрошок на резервни делови	66,039	65,600
Отпис на ситен инвентар	3,053	4,720
Потрошок на материјали	4,826	8,072
	178,752	181,663

20 Услуги

	2015	2014
Интелектуални услуги	58,192	8,541
Услуги за одржување	18,892	22,262
Услуги за печатење	6,999	6,907
Услуги по договор за вработување	5,416	19,185
Останати услуги	3,441	1,643
	92,940	58,538

21 Трошоци за вработените

	2015	2014
Нето плата	374,921	366,332
Придонеси и даноци од плата	185,970	182,032
Останати трошоци за вработени	162	-
	561,053	548,364

22 Останати оперативни расходи

	2015	2014
Дополнително утврдени расходи од минати години	16,643	10,906
Судски и трошоци	13,692	4,736
Наемнини	13,119	11,411
Донации и спонзорства	7,395	5,062
ПТТ и транспортни трошоци	4,946	8,390
Банкарски услуги	4,775	7,247
Премии за осигурување	4,323	5,767
Трошоци за вода, комуналли и зеленило	4,062	1,411
Трошоци за отпремнини	3,196	3,428
Надомест на членовите на управен и надзорен одбор	1,614	1,659
Трошоци за пропаганда, реклама и репрезентација	1,574	1,401
Трошоци за здравствени прегледи	1,421	857
Архивирање и чување документација	833	1,152
Даноци, придонеси и чланарина кои не зависат од резултатот	815	566
Трошоци за репрезентација	614	914
Трошоци за службени патувања	385	310
Трошоци за агентски провизии	226	1,223
Расход од оштетување на вложувања (Белешка 8)	152	-
Отпис на залихи	144	952
Неамортизирана вредност на расх.мат.средства (бел. 5)	86	3,012
Трошоци за геодетски елаборати	72	1,146
Кусоци по попис	24	1,543
Надомест на штета	-	70
Останати оперативни расходи	2,818	2,230
	82,929	75,393

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

23 Финансиски приходи и расходи

	2015	2014
Приходи		
Приходи од камати		
- Приходи од камати за ненавремено плаќање од стопанство	15,625	12,249
- Приходи од камати за ненавремено плаќање од домаќинства	11,181	13,477
- Приходи од камати од наплетени отпишани од стопанство	8,789	4,342
- Приходи од камати од наплетени отпишани од домаќинства	2,902	1,254
- Приходи од камати од комерцијални банки	7	30
	38,504	31,352
Расходи		
Расходи по камати	(55)	(216)
Негативни курсни разлики	(1)	(1)
	(56)	(217)
	38,448	31,135

24 Данок од добивка

Усогласувањето на данокот од добивка со добивката според Билансот на успех е како што следи:

	2015	2014
(Загуба) / Добивка пред оданочување	(165,983)	16,249
Усогласување за:		
Неодбитни трошоци за даночни цели	455,367	109,664
Даночни олеснувања	(97,454)	(59,285)
Даночна основа	191,930	66,628
Намалување на даночна основа	-	(30)
Даночна основа по намалување	191,930	66,328
Даночна стапка	10%	10%
Тековен данок на добивка	19,193	6,633

25 Неизвесни обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2015, судските постапки покренати против Друштвото изнесуваат 632 илјади Денари (2014: нема). На датумот на овие финансиски извештаи, не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на судски спорови.

Дополнително со состојба на 31 декември 2015 година Друштвото има покренато судски постапки против домаќинства и правни лица за наплата на побарувања на износ од 545,438 илјади Денари (2014 183,940 илјади Денари).

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

Заложени средства

Средствата во вредност од Еур 2,214,721,60 (136,415 илјади Денари), заложени како обезбедување на позајмените средства со камата од финансиска институција, се евидентирани како вонбилансни ставки на датумот на овие финансиски извештаи (види исто Белешки 5 и 14).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Неизвесни обврски (продолжува)

Прегледот во продолжение ги анализира деталите на заложените средства со состојба на 31 декември 2015 година:

Примател на залогот	Опис на недвижноста	Валута	Проц.износ
Комерцијална Банка АД Скопје	Деловен објект на ул. Лазар Личеноски бб Скопје (идна градба) на КП 9551/4 со вкупна површина од 8,948 м2 евидентиран во Лист за предбележување на градба бр.104769 КО Центар 1	МКД	133,842,819

Даночни обврски

Со состојба на 31 декември 2015 година, деловните книги и евиденцијата на Друштвото за данок на додадена вредност и за персонален данок не беа предмет на даночна контрола од страна на надлежните даночни власти. Следствено, дополнителните даноци и други давачки кои би можеле да произлезат доколку таква контрола биде извршена во последователните периоди, во овој момент не можат да бидат проценети со разумна сигурност.

26 Поврзани субјекти

Како поврзани субјекти на Друштвото ЈП “Водовод и Канализација” се сметаат Советот на Град Скопје - основачот на Друштвото како и друштвата основани од страна на истиот.

Прегледот во продолжение го прикажува обемот и состојбите од трансакциите со поврзаните субјекти со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2015 и 2014.

	Побарувања	Обврски	Приходи	Трошоци
31 декември 2015 година				
ЈП Комунална Хигиена	31,364	-	26,587	-
ЈП Паркови и зеленило	1,914	-	1,793	-
ЈП Улици и патишта	48	-	37	7
Јавно собакајно претријатие	2,978	477	2,796	404
ЈП Градски паркинг	203	340	190	288
Град Скопје	1,739	-	2,021	-
Клучен раководен кадар	-	-	-	23,225
	38,246	817	33,424	23,924
31 декември 2014 година				
ЈП Комунална Хигиена	444,950	781,351	26,187	907
ЈП Паркови и зеленило	283,996	392,728	1,658	-
ЈП Улици и патишта	498	-	48	-
Јавно собакајно претријатие	661	-	186	-
ЈП Градски паркинг	13	-	142	162
Град Скопје	1,422	-	827	-
Клучен раководен кадар	-	-	-	21,808
	731,540	1,174,079	29,048	22,877

27 Последователни настани

По 31 декември 2015 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, не се идентификувани настани кои би предизвикале корекција, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Прилози

Прилог 1 - Годишна сметка со состојба на и за годината што завршува на
31 декември 2015

Прилог 2 - Годишен извештај за работењето со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015

Grant Thornton

www.grant-thornton.com.mk